ל: בכל מערבין פרק שלישי עירובין

תרומה נמי **אפשר דמתשיל.** כ) ולא מצי לאוקמה בתרומה ביד כהן דמו לא מצי לאתשולי עליה כדאמר בפרק הנודר מן הירק (נדרים דף נט.) מדקתני בחולין משמע דווקא בחולין אבל בתרומה אפי׳ ביד ישראל לא: **ולפרוש** עליה ממקום אחר. דשמא ס״ד דכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו כין השמשות ואף על גב דבכה עליו ליה הכנה אמרינן בפירקא (דף לח:) דתחילת היום קונה עירוב וכוותיה קיימא לן מ״מ מותר לתקן הטבל ולא גזרו עליו בין השמשות עד שתהא לילה ניכרת וידוע והא דתנן נמכה מדליקין (שבת דף לד.) דספק חשיכה אין מעשרין את הודאי והייט כרבנן דר׳ אפ״ה קס״ד דהך מתני׳ דהכא אתיא כרבי משום דאיכא מצוות טובא דמוקי לה הש״ס לקמן כרבי וא״ת אם כן אמאי קתני מתני׳ אבל לא בטבל הא חזי לתקוני בין השמשות ואין לומר דהיא אתיא דלא כרבי מדפריך לקמן (דף לד:) ריש״א רבי וסיפא רבנן ולא פריך ריש״א וסיפא רבנן ומצינעת דרבי ועוד דפריך לקמן אבל לא בטבל פשיטא משמע דליכא מאן דפליג ומיהו ״ איכא למימר הא דפריך פשיטא הייט משום דמרישא שמעינן לה דקתני מערבין בדאמאי דמשמע שבאל לא בטבל וי״ל דאיהו מועיל מה שראוי לתקנו אלא במידי דחזי דאתא לשום אדם כגון תרומה דחזיא לכהנים ותדע דאמר לעיל דאין מערבין בהקדשות אף על גב דאפשר לאתשולי עליהו: **לא** נחשדו חברים. אע״ג דמשום כבוד שבת שרי כדאמר בהאשה רבה (יבמות דף נג.) הייט שצריך לאכול אותן פירות בשבת אבל הכא מיירי דאין צריך לאוכלן בשבת ואע״ג ״דאין מערבין אלא לדבר מצוה לא התירו לתרום שלא מן המוקף אלא לכבוד שבת ולא לצורך מצוה אחרת: **אלא** סומכוס בבר לה ברבנן. ואם תאמר מהאי טעמא נמי נזיר לא יערב ביין כיון דשבות הוא לשאול על הנדרים בשבת דלאמרינן פרק מי שהמתיר (שבת דף קנ.) וי״ל דלצורך שבת נשאלין דלאמרינן התם והאי הוי צורך שבת שייהא מותר לשאול בשבת: **תרגומא** אחולה ואזקן. וא״ת ולוקמא נמי כרבנן דסומכוס והכל לפי מה שהוא אדם אחולה ואזקן דלרבנן מערבין חולה וזקן כדי מזונן דמקילי טפי מסומכוס דאמרינן אפילו במידי דלא חזי לה מערבין משום דחזי לאחרייני כל שכן דמערבין במידי דחזי ליה אע״ג דלא חזי לאחרייני וי״ל דלרבנן אין מערבין לחולה ולזקן כדי מזונן אלא בסעודה ביצועית דהא כיון דלא בעו מידי דחזי ליה אם כן לחולה וזקן מערבין נמי אפי׳ במאכל דלא חזי להו אלא לגריא ובמידי דלא חזי לגריהו ע״כ שיעורו בסעודה ביצועית וא״כ גם במידי דחזי להו בעינן שיעור סעודה ביצועית דאין מערבין לחולה ולזקן ל״ג הכל לפי מה שהוא אדם משמע נמי לאפוקי ישראל בתרומה הא דנקט תרגומא אחולה ואזקן הוא הדין הכהן מלי למינקט אישראל בתרומה אלא נקט חולה וזקן משום דרשב״ל אמרי ביה:

ומר בבר אהל זרוק שמיה אהל. דוקא כשמונח הוי אהל אבל בשעת זריקה אפילו רבי יוסי ברבי יהודה מטמא דבאותה שעה לא חזיא אהל כלל מידי דהוה אעוף פורח ואטלית המונפפת דתנן בהאלות (פ״ח מ״ה) דאין מביאין ואין חוללין והכי נמי שמערבין לגדול ביום הכפורים אמרו להן כשם שמערבין לגדול ביום הכפורים כן מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה ובית שמאי התם איכא סעודה הראויה מבעוד יום הכא ליכא סעודה הראויה מבעוד יום כמאן דלא כחנניה דתניא חנניה אומר כל עצמן של בית שמאי לא היו מודים בעירוב עד שיוציא מטתו וכל כלי תשמישיו לשם כמאן אזלא הא דתניא עירב בשחורים לא יצא בלבנים בלבנים לא יצא בשחורים כמאן אמר רב נחמן בר יצחק חנניה היא ואליבא דב״ש ולחנניה בשחורים הוא דלא יצא בלבנים יצא האמר עד שיוציא מטתו וכלי תשמישיו לשם הבי קאמר עירב בלבנים והוצרך לשחורים אף בלבנים לא יצא כמאן אמר רב נחמן בר יצחק חנניה היא ואליבא דבית שמאי: סומכוס אומר בחולין: ואילו לנזיר ביין לא פליג מאי טעמא אפשר דמתשיל אנזירותיה אי הכי תרומה נמי אפשר דמיתשיל עילויה אי מתשיל עלה הדרא לטיבלא וליפרוש עלה ממקום אחר [6]לא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולפרוש עלה מיניה וביה דלית בה שיעורא ומאי פסקא אלא סומכוס סבר לה כרבנן [7]דאמרי כל דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות כמאן אזלא הא [8]דתנן יש שאמרו הכל לפי מה שהוא אדם מלא קומצו מנחה ומלא חפניו קטרת והשותה מלא לוגמיו ביום הכפורים ובמזון שתי סעודות לעירוב כמאן א״ר זירא סומכוס היא דאמר מאי דחזי ליה בעינן [9] לימא פליגא אדרבי שמעון בן אלעזר דתניא [10]ר״ש בן אלעזר אומר [11]מערבין לחולה [12]ולזקן כדי מזונו ולרעבתן בסעודה בינונית של כל אדם תרגומא אחולה וזקן אבל רעבתן בטלה דעתו אצל כל אדם: [13]ולכהן בבית הפרס: [14]דאמר רב יהודה אמר שמואל [15]מנפח אדם בית הפרס והולך [16]רבי יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה אמר [17]בית הפרס שנידש טהור: רבי יהודה אומר אף בית הקברות: תנא מפני שיכול לחזוץ ולילך בשידה תיבה ומגדל קא סבר אהל זרוק שמיה אהל ובפלוגתא דהני תנאי [18]דתניא הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל רבי [19]מטמא רבי יוסי ברבי יהודה מטהר במאי קמיפלגי מ״ם [20]אהל זרוק לאו שמיה אהל ומ״ם אהל זרוק שמיה אהל [21]והא דתניא רבי יהודה אומר מערבין

שמערבין לגדול ביום הכפורים אמרו להן אבל אמרו להן כשם שמערבין לגדול ביום הכפורים כן מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה ובית שמאי התם איכא סעודה הראויה מבעוד יום הכא ליכא סעודה הראויה מבעוד יום כמאן דלא כחנניה דתניא חנניה אומר כל עצמן של בית שמאי לא היו מודים בעירוב עד שיוציא מטתו וכל כלי תשמישיו לשם הבי קאמר עירב בלבנים לא יצא בשחורים כמאן אמר רב נחמן בר יצחק חנניה היא ואליבא דב״ש ולחנניה בשחורים הוא דלא יצא בלבנים יצא האמר עד שיוציא מטתו וכלי תשמישיו לשם הבי קאמר עירב בלבנים והוצרך לשחורים אף בלבנים לא יצא כמאן אמר רב נחמן בר יצחק חנניה היא ואליבא דבית שמאי: סומכוס אומר בחולין: ואילו לנזיר ביין לא פליג מאי טעמא אפשר דמתשיל אנזירותיה אי הכי תרומה נמי אפשר דמיתשיל עילויה אי מתשיל עלה הדרא לטיבלא וליפרוש עלה ממקום אחר [6]לא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולפרוש עלה מיניה וביה דלית בה שיעורא ומאי פסקא אלא סומכוס סבר לה כרבנן [7]דאמרי כל דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות כמאן אזלא הא [8]דתנן יש שאמרו הכל לפי מה שהוא אדם מלא קומצו מנחה ומלא חפניו קטרת והשותה מלא לוגמיו ביום הכפורים ובמזון שתי סעודות לעירוב כמאן א״ר זירא סומכוס היא דאמר מאי דחזי ליה בעינן [9] לימא פליגא אדרבי שמעון בן אלעזר דתניא [10]ר״ש בן אלעזר אומר [11]מערבין לחולה [12]ולזקן כדי מזונו ולרעבתן בסעודה בינונית של כל אדם תרגומא אחולה וזקן אבל רעבתן בטלה דעתו אצל כל אדם: [13]ולכהן בבית הפרס: [14]דאמר רב יהודה אמר שמואל [15]מנפח אדם בית הפרס והולך [16]רבי יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה אמר [17]בית הפרס שנידש טהור: רבי יהודה אומר אף בית הקברות: תנא מפני שיכול לחזוץ ולילך בשידה תיבה ומגדל קא סבר אהל זרוק שמיה אהל ובפלוגתא דהני תנאי [18]דתניא הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל רבי [19]מטמא רבי יוסי ברבי יהודה מטהר במאי קמיפלגי מ״ם [20]אהל זרוק לאו שמיה אהל ומ״ם אהל זרוק שמיה אהל [21]והא דתניא רבי יהודה אומר מערבין

שמערבין לגדול. למי שהוא גדול שהכיא שתי שעורות שחייב בעונר ואע״ג דלמחר לא חזי ליה הוא ואל לקנן אמיו כר עונשין: **אכל.** אמש: **מבעוד יום.** של ערב יום הכיפורים: **כמאן דלא כחנניה.** הא מתני׳ דמשמע שהיו בית שמאי מודין בעירוב דלא כחנניה: **בשחורים.** היה לבנה שחורים והלך ויסב בסוף אלפים אמה עד שקנה שם שביתה שקידש עליו היום וחזר לביתו: **כל כלי תשמישו.** משמע דאי לא אפיק כל צרכי תשמיש לא הוי עירוב לדידיה: **דמיתשיל אנזירותיה.** יטאל לחכם ויתיר לו נדרו ויהא יין ראוי לו: **מיתשיל עליה.** ויפתח בחרטה לא נתכוונתי לכך ותנן (נזיר דף לא.) הקדש טעות אינו הקדש: **הדרא לטבלא.** וטבל לא חזי: **וליפרוש עליה ממקום אחר.** לבתר דמתשיל עלה והדרא לטבלא בין השמשות בשעת קניית עירוב מלי למימר פירות שיש לי בביתי יהו תרומה על זו ואשתכח דאית ליה מקנאת דמחזי ליה: **מוקף.** סמוך כמו מקיפין בכותי (חולין מו:) שסומכים זו לזו וכולן אם דומות זו לזו וכמו מקפת וקולא לה אם דמסכת נדה בפרק בתרא (דף עא:). שלא מן המוקף מדבר שאינו סמוך לו באותו כלי לדיהוי מייניה ויבה: **דלית ביה שיעורא.** שמזון כ׳ סעודות מלומלמת הניח ואי מפרש תרומה מייניה כל דהו בלר ליה שיעור עירוב: **ומאי פסקא.** בחמיה. כלומר מאי הא מידיעלא וכי פסקא תנא למילתיה דאין אדם נותן עירובו אלא בגמלוס דנקט פחם כמילתיה הכי: **סבר לה כרבנן.** דאליבי עליה דרבי לקמן בפירקין (דף לד:): **גזרו עליו בין השמשות.** בכשבת עלמה והגבהת תרומה שבות היא וכיון דמעיקרא לא מקנה ובעית למימר מי בעי הוי חזי להוא שעתא דמתשיל עלה כל מקום שהיא והדרא לבטלא והדר אמר תרומתה בלפון שבה ומעבר לאשון בדרומה וכן כולם אם כן מתקן ליה בין השמשות וקבעבר אבבות וקניית עירוב כשאר נכנס וזה יולא: **יש שאמרו.** יש דברים שאמרו שיעורן לפי מה שהוא אדם ואין שיעורן שוה בכל: **מלא חפניו קטרת.** ביום הכפורים: **תרגומא.** להא דמלי שיעורא באדם עלמו אחולה וזקן ולקולא ולא מרעבתן ולחומרא דבטלה דעתו: **מנפח אדם בית הפרס.** שדה שנחרש בה קבר דכולה קפיקא משום עלמות היא ועלמות בלא בשר אינו מטמא באהל וכשמנפח לפני רגליו אם יש שם עלם גדול נראה מאליו ועלם קטן נראה בנפיחה ואינו מסיטו ברגליו: **שנידש.** בדריסת רגלי בני אדם: **טהור.** שכבר נידשו עלמות שבו ונפחתו מכשעורה: **אהל זרוק.** אהל המיטלטל: **שמיה אהל.** ומוקן ביום לבין הטומאה: **ארץ העמים.** מטמאה באהל: **שידה.** מרכבת נשים עגלה עשויה כקופסא: **מגדל.** מטטי״ר: **אהל זרוק לאו שמיה אהל.** וכל שאינו אהל אינו מוקן: **שמיה אהל.** ומוקן וגבדולה ומקבלת טומאה ולא חייבת ורבנן דמתני׳ כרבי סבירא להו. ובין לרבי יהודה ובין לרבנן בסומכוס סבירא להו דאמר מידי דחזי ליה למיכלא בהאי שעתא בעינן: מערבין

תרומה נמי אפשר דמתשיל. כ) ולא מצי לאוקמה בתרומה ביד כהן דמו לא מצי לאתשולי עליה כדאמר בפרק הנודר מן הירק (נדרים דף נט.) מדקתני בחולין משמע דווקא בחולין אבל בתרומה אפי׳ ביד ישראל לא: **ולפרוש** עליה ממקום אחר. דשמא ס״ד דכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות ואף על גב דבכה עליו ליה הכנה אמרינן בפירקא (דף לח:) דתחילת היום קונה עירוב וכוותיה קיימא לן מ״מ מותר לתקן הטבל ולא גזרו עליו בין השמשות עד שתהא לילה ניכרת וידוע והא דתנן נמכה מדליקין (שבת דף לד.) דספק חשיכה אין מעשרין את הודאי והייט כרבנן דר׳ אפ״ה קס״ד דהך מתני׳ דהכא אתיא כרבי משום דאיכא מצוות טובא דמוקי לה הש״ס לקמן כרבי וא״ת אם כן אמאי קתני מתני׳ אבל לא בטבל הא חזי לתקוני בין השמשות ואין לומר דהיא אתיא דלא כרבי מדפריך לקמן (דף לד:) ריש״א רבי וסיפא רבנן ולא פריך ריש״א וסיפא רבנן ומצינעת דרבי ועוד דפריך לקמן אבל לא בטבל פשיטא משמע דליכא מאן דפליג ומיהו ״ איכא למימר הא דפריך פשיטא הייט משום דמרישא שמעינן לה דקתני מערבין בדאמאי דמשמע שבאל לא בטבל וי״ל דאיהו מועיל מה שראוי לתקנו אלא במידי דחזי דאתא לשום אדם כגון תרומה דחזיא לכהנים ותדע דאמר לעיל דאין מערבין בהקדשות אף על גב דאפשר לאתשולי עליהו: **לא** נחשדו חברים. אע״ג דמשום כבוד שבת שרי כדאמר בהאשה רבה (יבמות דף נג.) הייט שצריך לאכול אותן פירות בשבת אבל הכא מיירי דאין צריך לאוכלן בשבת ואע״ג ״דאין מערבין אלא לדבר מצוה לא התירו לתרום שלא מן המוקף אלא לכבוד שבת ולא לצורך מצוה אחרת: **אלא** סומכוס בבר לה ברבנן. ואם תאמר מהאי טעמא נמי נזיר לא יערב ביין כיון דשבות הוא לשאול על הנדרים בשבת דלאמרינן פרק מי שהמתיר (שבת דף קנ.) וי״ל דלצורך שבת נשאלין דלאמרינן התם והאי הוי צורך שבת שייהא מותר לשאול בשבת: **תרגומא** אחולה ואזקן. וא״ת ולוקמא נמי כרבנן דסומכוס והכל לפי מה שהוא אדם אחולה וזקן דלרבנן מערבין חולה וזקן כדי מזונן דמקילי טפי מסומכוס דאמרינן אפילו במידי דלא חזי לה מערבין משום דחזי לאחרייני כל שכן דמערבין במידי דחזי ליה אע״ג דלא חזי לאחרייני וי״ל דלרבנן אין מערבין לחולה ולזקן כדי מזונן אלא בסעודה ביצועית דהא כיון דלא בעו מידי דחזי ליה אם כן לחולה וזקן מערבין נמי אפי׳ במאכל דלא חזי להו אלא לגריא ובמידי דלא חזי לגריהו ע״כ שיעורו בסעודה ביצועית וא״כ גם במידי דחזי להו בעינן שיעור סעודה ביצועית לחולה ולזקן ל״ג הכל לפי מה שהוא אדם משמע נמי לאפוקי ישראל בתרומה הא דנקט תרגומא אחולה ואזקן הוא הדין הכהן מלי למינקט אישראל בתרומה אלא נקט חולה וזקן משום דרשב״ל אמרי ביה:

ומר בבר אהל זרוק שמיה אהל. דוקא כשמונח הוי אהל אבל בשעת זריקה אפילו רבי יוסי ברבי יהודה מטמא דבאותה שעה לא חזיא אהל כלל מידי דהוה אעוף פורח ואטלית המונפפת דתנן בהאלות (פ״ח מ״ה) דאין מביאין ואין חוללין והכי נמי

מסורת הש״ס

ג) א מוס״ע ח״ת פ׳ מט סעיף ז:
נא ב מיי׳ פ״ו מהל׳ שמיטין הלכה יז טור ש״ע ס״ח
פ׳ מט סעיף ח:
נב ג ד מיי׳ פ״ו מהל׳ קרבן פסח הלי ח:
נג ה ו מיי׳ פ״ח מהל׳ טומאת מת הלי ה:

לעזי רש״י

משטי״ר [מרשטיי״ר]. ארון כלים.

מוסף רש״י

לא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף. מן שאינו סמוך לו, כגון (כיצה לב:) אין מקיפין שתי חביות, וכמו (נדה עא:) מקפת וקולא לה שם, לשון מקריב ומגיען זה לזה, אמור לאחר לחברים ממה שאין לפניי על מה שלפניי, דשמא אותו שהוא סומך עליו אינו כעין, שנאכל או נרקב, ומתלא שאין אומר כלום ואוכל בעלים (חולין ז:) ואם בשני עדיין (גיטין ל:), **בית הפרס.** הוא שדה שנחרש בה קבר, כדתנן (אהלות פ״ז מ״ו) החורש את הקבר הרי זה עושה בית הפרס בתוך מלא מעגה מאה אמה, ונזיר רבנן שמא כתתה תחריסה את הפלמות ויפזרנה לאורך המעגה דש כאן עצם כשעורה דעבור ויקיטנו, ועצם כשעורה מעמאה מגגע ומטמא הקייטו היקטו (פסחים צב: וכעי״ז ברכות יט:) ואוקמי רבנן כל מבינות הקבר מאה אמה בספק טומאה (נדה ז:) שכן שיעורי שהמחרישה מלמת את עלמות הנתה (בחובות כח:), בית הפרס, תלי מעגה, תלם אחד של מאה אמה (מדיש ה:) לו: לשון דבר סביב ופרים, על שם שנחרשו העלמות (נדה שם). **מנפח אדם בית הפרס והולך.** בנפיחה ואם יש עצם כשעורה ויפלטו ונמצע ממנו (חגיגה כה. וכעי״ז ברכות יט:) דבכר ליטא ועצם כשעורה לא מטמא אלא בגגע ומגגע, הלכך מנפח כדי שלא יגעו רגליו בו ויהלך (נדה שם) ופומר על כך אם יש עצם ניראה, ותנ״א דמתחיל לא חייבינן לאין עצם כשעורה מטמא בלבד לא בלבד אלא אפילו בלא מגגע ומגע, אלא דלכך מנפח כדי שלא יגעו רגליו בו (חגיגה שם) ובכעי״ז בברכות כם.) **טהור.** דתנינן לקולא ולחומרין כל העלמות נמצאו לפחות מכשעורה (בחובות שם) שלי תפסר לעצם כשעורה שלא יהא נידש ברגל (בכורות שם). שהרגלים שפשט את העלמות ומסקום (נדה שם) לו: שדרשת הרגלים הענינתן (פסחים צב:), **בשידה תיבה ומגדל.** ונשפתי אותה כאויר (גיטין ח.), **אהל זרוק לאו שמיה אהל.** אהל המיטלטל אינו אהל בשעת טלטולו, הלכך אינה נקח מספיק אלי אהל כיון לאויר אלך העצים לאו אהל אינה היא (גיטין ח.) וכמ נזרו על אויר (חגיגה כה.).

רבינו חננאל

שמערבין לאדם גדול. פי׳ כיון שהוא אדם גדול כשנים חייב במצות. ביום הכפורים מערבין לו עירובי תחומין ועירובי חצירות, אע״פ שאמרה לו אכילה ביום הכפורים. וכשם שמערבין לגדול ביום הכפורים ואין כו ביום אכילה, כך מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה, ואע״פ שהן אסורין בהן. ובית שמאי התם בעינינן גדול ביום הכפורים בשעה שמערבין לו בה איכא סעודה הראויה לו, הני נזיר ביין וישראל בתרומה ליכא בשעת עירוב סעודה ראויה להם. הא דמערבין לגדול דלא כחנניא (וחגיגא) חנניה אומר כל עצמן של בית שמאי לא היו מודין בעירוב עד שיוציא מיטתו וכל כלי תשמישו לשם. מאן תנא דהא (דתניא עירב בלבנים והוצרך לשחורים אף בלבנים לא יצא בשחורים לא יצא בלבנים. מאן תנא דהא (דתניא עירב בלבנים לא יצא בשחורים אף בלבנים לא יצא בשחורים) דרבי יוחנן בן נורי היא ואליבא דבית שמאי. סומכוס אומר בחולין. ואילו לנזיר ביין לא פליג, אמאי משום דיין חזי לשאר בני אדם שאינן נזירים, תרומה נמי חזיא לכהנים. אלא נזיר משום דאיפשר דמיתשיל על נזירותו ושרו ליה, תרומה נמי איפשר דמיתשיל עלה לטבלא ועדיין היא אסורה לישראל. ואמרינן תרומה אי מיתשיל עלה הדרא לטבלה ועדיין היא אסורה לישראל. ואמרינן איפשר (לאפרושי) עלה דהא תרומה ממקום אחר ונשארה זו כולה חולין. ודחינן לא יחבן לתרומה עליה תרומה ממקום אחר, דלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף. פי׳ אין תורמין על פירות שהן בכאן פירות שהן מונחין במקום אחר ואינן מוקפין. כלומר הניקף שמקיפין על כולן ומצאו כאילו נוגעין אילו באילו, ונמצא תורם מצד זה לצד זה. ואמרינן איפשר דמיתשיל עלה ומפרש דשרה (הנשמה) דאיהו לא אכילתו כמה הוין לגזיר לאחר שישאל על נזירותו. ודחינן לא פליג סומכוס אלא בתרומה שהיא מעוטה שאם ישאל עליה התחזיר לטבלה דפרש מפנה תרומה, ולא תשאר בה מזון שתי סעודות. ואקשינן אמאי פסקה. כלומר דתאה לתרומה מן העירוב לגמרי ושנה בחולין בלבד, היה לו לומר במה דברים אמורים בתרומה מרובה שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות, ותקנת הטבל משום (שבות) הוא. כמאן אזלא (הא) דתנן יש שאמרו הכל לפי משהוא אדם. קומץ מנחה, ומלא חפניו קטרת, והשותה מלא לוגמיו ביום הכפורים, וכמזון שתי סעודות לעירוב. סומכוס היא דאמר מאי דחזי ליה בעינן. דאי רבנן כיון דחזי ליה לאחריני אע״ג דלא חזי ליה שפיר דמי. לימא דלא כר׳ שכמון בן אלעזר דאמר מערבין לחולה ולזקן כדי מזונו, ולרעבתן כבינוני של כל אדם. ואמרי׳ אפילו תימא מתני׳ דקתני במסכת כלים פרק ששה עשר ע״ז שאמרו הכל לפי מה שהוא אדם, וקתני בה ובמזון שתי סעודות לעירוב אחולה ואזקן קתני פי׳ אלעזר ב״ר שמעון. דתני ר׳ אלעזר ב״ר שמעון בהני כדי מזונו אבל רעבתן אפי׳ האי תנא מודה דבינוני משום דבטלה דעתו אצל כל אדם. לבתן בבית (הפרס). דאמרינן בית הפרס מנפח אדם, מנפח ומפרית עפר תחתון, וכיון שנולה עפר ולא ראה עצם תחתיו טהור. וכן אם נידש אותו בית הפרס כיון שנדרס ברגלי העוברין והשכין אילו היה שם עצם ודאי נדרס ונתמעט ונטהר המקום. מתני׳ רבי יהודה אומר אפי׳ בבית הקברות כו׳. תנא משני שיכול לחוץ בשידה תיבה ומגדל. פי׳ אילו העשיריות לנתח היושב בתוכן והמה תחתיהן ואילו מאהילין עליו, היושב בתוכן טהור. שאילו חוצצין בפני הטומאה. ואמרינן קסבר האי תנא אהל זרוק שמיה אהל, כדתניא הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל ר׳ מטמא, קסבר אהל זרוק לאו שמיה אהל ואינו חוצץ בפני הטומאה, ובאילו הוא מאהיל עליהן לסיכך היושב בתוכן טמא. ר׳ יוסי ב״ר יהודי (מטמא) [מטהר] קסבר אהל זרוק שמיה אהל לסיכך היושב בתוכם טהור. ואע״פ שאיפשר לאילו שידה תיבה ומגדל להיותן רק ממקום למקום, א״ר יוסי ב״ר יהודי אהל הן וחוצצין ואין הטומאה בוקעת בהן. תניא ר׳ יהודי אומר

גליון הש״ם

תוס׳ ד״ה ולפרוש יבו׳ **אביא** למיסר הא דפריך פשיטא הייט משום דמרישא שמעינ׳. עי׳ תוס׳ פסחים ד׳ כח ע״ב ד״ה עבר ומנו:

הגהות מהר״ב רגשבורג

[א] אלא פליגי מדרבי שמעון בן אלעזר. נ״ב מתני׳ דלמרבי הכל לפי מה שהוא אדם מדרבא״ל דלא משער בלעבמן בדיליה ומסני מרגמא אחולה וזקן אמרה המשנה לפי מה שהוא ולא מרעבתן דבטלה דעתו ומי ר׳ כ״ל דיעבד״ל. [ב] תוס׳ ד״ה תרומה וכו׳ ולא מצי לאוקמי בתרומה ביד כהן וכו׳. נ״ב לקמ״ם בנדרים שם בפי׳ הרמ״ם בשם הרמ״ם ממין לקמ״מ ישוש״ה ידוי״ן:

רב נסים גאון

לא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף. עיקר דיליה בפשוטה בתוספתא חלה בפרק א׳. החלה (ד)התרומה חייבין עליה מיתה וחומש בולי. ואין ניטלין מן הטהור על הטמא אלא מן המוקף. וזה הדבר בתרומה גדולה אבל בתרומת מעשר לא. כמא דמפרש במשנת ביכורים בפרק ב׳. תרומת מעשר ולתרומה בב׳ דרכים, ניטלת מן הטהור על הטמא ושלא מן המוקף בביכורים. הבנמ׳ דבני מערבא בפרק (א״) (ב״) דחרומות נרסי כל הדברים למדין ומלמדין תרומת מעשר מלמדה ראינר למידה. תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שניטלת מן המוקף, והיא ניטלת שלא מן המוקף. ומנין שתרומת מעשר ניטלת שלא מן המוקף, מכל מעשרותיכם אפילו אחד ביהודה ואחד בגליל. אלא סומכוס סבר לה כרבנן דאמר דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות. עיקר דיליה בהא ברייתא דבהדין פירקא, פליגו בה רבי ורבנן דאמרינן עלה מאי רבי ומאי רבנן, דתניא נתנו באילן למעלה מי׳ טפחים כו׳, וחכמים אומרים בכל מקום שאסור לישלו אין עירובו עירוב. בית הפרס. כבר פירשנוהו קודם לכן, והכי נמי עצם כשעורה שמטמא כבר פירשנוהו קודם לכן במסכת (שבת) [ברכות].

רבינו חננאל (המשך)

שאם יוציא תרומתה ממנה ותשאר ממנה מזון שתי סעודות מערבין לו בה. אלא סומכוס סבר לה כרבנן דפליגי על ר׳ בשמועה שאחרי שמועה (נותנו) [דנתנו] באילן כו׳, דאכל דבר

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com